

ského učenia o národnostnej otázke pre slobodu a priateľstvo českého a slovenského národa. Dr. Hanzel pripomenul, že hovorí o uplatňovaní stalinských národnostných princípov v politike Komunistickej strany Československa znamená analyzovať činnosť a teoretické práce Klementa Gottwalda a jeho najbližšieho žiaka a spolupracovníka na Slovensku Viliama Širokého. Dva záverečné referáty konferencie mali za tému socialistický humanizmus.

Vedúca Katedry dejín filozofie na Filozoficko-historickej fakulte Karlovej univerzity v Prahe prof. dr. Jiřina Popelová v referáte *Stalinov humanizmus* si vzala za úlohu sledovať, ako nám Stalinovo presné a určité poňatie socialistického humanizmu pomáha v boji s prežitkami abstraktného, hmlistého, formálneho buržoázneho humanizmu. Vedúci Kabinetu pre filozofiu Čs. akadémie vied univ. prof. dr. Ladislav Rieger nadviazal potom vo svojom referáte *Socialistický humanizmus ako problém dejín ľudstva a dejinná úloha J. V. Stalina* na prednášku prof. dr. Popelovej.

Z diskusných príspevkov bola utvorená v závere konferencie rezolúcia, v ktorej zhromaždení filozofickí pracovníci odporúčajú vedeckej rade Kabinetu pre filozofiu Československej akadémie vied, aby boli budúceho roku usporiadané najmenej dve celoštátne ideologické konferencie o dielových aktuálnych otázkach, predovšetkým o problémoch gnozeológie a o problémoch dejín českej filozofie.

Z konferencie bol odoslaný pozdravný telegram prezidentovi Čs. akadémie vied, ministrovi akademikovi Zdeňkovi Nejedlému.

ZPRÁVA O ČINNOSTI FILOZOFICKÉHO ÚSTAVU SAV ZA ROK 1953

Práca vo Filozofickom ústave prebiehala roku 1953 podľa pracovného plánu, ktorý bol vypracovaný kolektívom ústavu za účasti stálych externých spolupracovníkov. Pracovný plán bol v porovnaní s minulosťou nielen všeobecnou smernicou, ale konkrétnym určovateľom úloh, ako aj kritériom ich plnenia. No pri všetkej stabilnosti bol pružný a umožňoval filozofickým pracovníkom reagovať aj na nárazové aktuálne otázky na ideologickom fronte i v oblasti odbornej filozofie.

Prv ako oboznámime verejnosť s konkrétnymi výsledkami práce, treba konštatovať potešiteľnú skutočnosť, že sa Filozofický ústav počas minulého roku kádrove značne rozrástol a vybuďoval. To, čo bolo v minulosti najväčšou prekážkou širšieho rozmachu našej práce — t. j. nedostatok interných pracovníkov — podarilo sa tým aspoň čiastočne odstrániť. Okrem toho získal ústav roku 1953 novú možnosť výchovy mladých kádrov — vedeckú aspirantúru.

K. 1. I. 1954 bol teda stav interných pracovníkov nasledovný:

dr. Elena Várossová,

dr. Teodor Münz,

dr. Stanislav Felber,

dr. Ján Bodnár,

Andrej Kopčok,

Július Strinka, ved. aspirant.

Za vedenie ústavu zodpovedal riaditeľ akademik Igor Hrušovský, vo veciach ad-

ministratívno-organizačných ho zastupovala dr. Elena Várossová. Po vyhlásení Slovenskej akadémie vied v júli 1953 bola zostavená pevná vedecká rada ako riadiaci a koordinačný orgán vedeckej práce všetkých filozofických inštitúcií na Slovensku a súčasne vrcholný vedecký orgán ústavu.

Vedecká činnosť v ústave pozostávala z dvoch druhov prác, a to z individuálnych prác a kolektívnej práce. Hlavný dôraz sa kládol na kolektívnu prácu, t. j. na vypracovanie *Náčrtu dejín slovenskej filozofie*. V uplynulom roku boli splnené najdôležitejšie výskumné a excerpčné práce, ako aj časť konceptu *Náčrtu*.

Pretože táto úloha má ďalekosiahle ideové dôsledky a že okrem zozbierania rozsiahleho materiálu vyžaduje veľmi pozorné a zodpovedné hodnotenie, venuje ústav koncepcii a redakcii textu tohto veľkého vlastivedného diela patričnú pozornosť. Podľa dosiaľ urobenej časti a podľa plánu práce na rok 1954 bude *Náčrt dejín slovenskej filozofie* ukončený 1. XI. 1954.

Individuálne práce, na ktorých pracovali filozofickí pracovníci roku 1953, mali za predmet komplex najrozličnejších problémov: aktuálne otázky ideologického boja, problémy súvisiace s politicko-morálnym formovaním socialistického človeka, otázky dejinno-filozofické a oproti minulým rokom vo väčšej miere aj otázky odbornofilozofické. Práce menšieho rozsahu, štúdie, pojednania, recenzie boli uverejnené v dvoch číslach filozofického časopisu, väčšie práce vychádzajú ako monografie.

Z pôvodných monografických prác pripravil ústav roku 1953 do tlače prácu dr. Vojtecha Filkorna, stáleho externého spolupracovníka. *Predheglovská logika*, prácu interného pracovníka dr. Teodora Münza *Filozofické náhľady členov Učenej spoločnosti malohontskej* a väčšiu pramennú štúdiu z dejín gréckej filozofie od dr. Miloslava Okála *Grécki atomisti a Epikuros*. Z prekladov bolo zadané do tlače významné dielo na poznanie antických filozofov *O živote a výrokoch mužov, ktorí sa preslávili vo filozofii* od Diogena Laertského, ktoré preložil dr. Miloslav Okál. Okrem toho pripravil ústav bohatý edičný program na rok 1954, a síce preklady klasických filozofických diel z domarxovskej filozofie, ktoré vyjdú roku 1954.

Publikačná činnosť roku 1953 nezodpovedala plánovanému stavu, nakoľko tri publikácie boli pre neaktuálnosť z plánu vypustené. V priebehu roku vyšli Hrušovského *Niektoré otázky gnozeologie*, Felberov *Ján Bayer* a preklad významného dokumentu pre dejiny slovenskej filozofie, Horárikov *Boj s hierarchiou a cirkvou v rokoch 1841—1845*.

Ústav mal pravidelne každý mesiac schôdzku vedeckej rady, kde sa prerokovávali pracovné problémy, kontrolovala sa činnosť ústavu a kvalita práce. Konzultácie parciálne porady o jednotlivých problémoch, najmä z oblasti dejín slovenskej filozofie konali sa podľa potreby. S Filozofickým kabinetom ČSAV udržiaval ústav písomný aj osobný styk. Zástupcovia nášho ústavu zúčastnili sa aj filozofickej konferencie, usporiadanej týmto kabinetom v novembri 1953 v Libliciach o filozofickom odkaze J. V. Stalina.

Z pracovnej morálky ústavu, z celkovej jeho činnosti i kvality práce možno povedať, že sa naši pracovníci v minulom roku snažili prispieť čo najviac k úspešnému rozvíjaniu filozofickej tvorby na Slovensku a že plne pochopili dôležitosť tejto tvorby v celkovom budovaní socialistickej kultúry v našej vlasti.